

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ  
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ  
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΩΤΕΡΑ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Μάθημα: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Τετάρτη, 25 Ιουνίου 2003

7.30 π.μ. – 10.30 π.μ.

ΤΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

**ΜΕΡΟΣ Α':** Να λύσετε και τις 10 ασκήσεις. Κάθε άσκηση βαθμολογείται με 5 μονάδες.

1. Καμπύλη ορίζεται από τις παραμετρικές εξισώσεις:

$$x = t^3 + 4t, \quad y = 6t^2, \quad t \in \mathbb{R}.$$

Να βρείτε την εξίσωση της εφαπτομένης της καμπύλης στο σημείο της με  $t = 1$ .  $(12x - 7y - 19 = 0)$

2. Να βρείτε την εξίσωση του κύκλου ο οποίος εφάπτεται του άξονα των  $y$  στο σημείο  $A(0, 2)$  και έχει το κέντρο του πάνω στην ευθεία  $y = 2x$ .  $(x^2 + y^2 - 2x - 4y + 4 = 0)$
3. Να δείξετε ότι η ευθεία  $x = 1$  είναι κατακόρυφη ασύμπτωτη της

$$\text{καμπύλης } y = \frac{\sqrt{x-1}}{\ln x}.$$

4. Οι βαθμοί δέκα μαθητών σε ένα διαγώνισμα είναι:

10, 12, x, 18, 13, y, 15, 18, 10, 10.

- (a) Αν ο μέσος όρος των βαθμών είναι 13 και ο βαθμός γ είναι διπλάσιος του x, να βρείτε τους x και y.  $(x=8, \gamma=16)$
- (β) Να υπολογίσετε την τυπική απόκλιση της κατανομής, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων.  $(3,41)$

5. Δίνεται ο πίνακας  $A = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ -2 & 3 \end{pmatrix}$

(α) Να δείξετε ότι  $A^2 - 4A + 7I = 0$ , όπου  $I$  ο μοναδιαίος  $2 \times 2$  πίνακας και  $0$  ο μηδενικός  $2 \times 2$  πίνακας.

(β) Να δείξετε ότι  $7A^{-1} = 4I - A$

(γ) Να βρείτε τον πίνακα  $X$  για τον οποίο ισχύει η σχέση

$$A \cdot X = \begin{pmatrix} 7 & 0 & 14 \\ 0 & -7 & 21 \end{pmatrix}. \quad X = \begin{pmatrix} 3 & 2 & 0 \\ 2 & -1 & 7 \end{pmatrix}$$

6. Το  $75\%$  του πληθυσμού μιας πόλης διαβάζει την εφημερίδα  $A$ , το  $65\%$  διαβάζει την  $A$  αλλά όχι τη  $B$  και το  $20\%$  δεν διαβάζει καμιά από τις  $A$  και  $B$ . Παίρνουμε τυχαία ένα άτομο από τον πληθυσμό. Να βρείτε την πιθανότητα:

(α) Να διαβάζει και τις δύο εφημερίδες.  $\frac{10}{150}$

(β) Να διαβάζει τη  $B$  αλλά όχι την  $A$ .  $\frac{5}{150}$

(γ) Να διαβάζει την  $A$  δεδομένου ότι διαβάζει τη  $B$ .  $\frac{2}{3}$

7. Δίνεται η παραβολή  $y^2 = 4ax$ ,  $a > 0$ . Φέρουμε την εστιακή χορδή  $AB$  κάθετη στον άξονα των  $x$ .

(α) Να βρείτε τις εξισώσεις των εφαπτομένων ( $\varepsilon_1$ ) και ( $\varepsilon_2$ ) της παραβολής στα σημεία  $A$  και  $B$  αντίστοιχα.  $\Psi = x + a$        $\Psi = -x - a$

(β) Να δείξετε ότι οι ευθείες ( $\varepsilon_1$ ) και ( $\varepsilon_2$ ) είναι κάθετες μεταξύ τους και να βρείτε το σημείο τομής τους.  $(-a, 0)$

(γ) Το χωρίο που περικλείεται από την παραβολή και τις δύο εφαπτόμενες στρέφεται κατά π γύρω από τον άξονα των  $x$ . Αν ο όγκος του στερεού που παράγεται είναι  $18\pi \text{ cm}^3$ , να βρείτε την τιμή του  $a$ .  $(a=3)$

8. Αν η γραφική παράσταση της  $f(x)$  παρουσιάζει τοπικά ακρότατα στα σημεία  $A(5, 2)$  και  $B(8, 1)$  και η  $f''(x)$  είναι συνεχής στο  $R$ , να δείξετε ότι

$$\int_5^8 xf''(x) dx = 1$$

9. Δίνεται η συνάρτηση  $f(x) = \begin{vmatrix} x & 1 & -x \\ 1 & -x & 1 \\ 3 & 2x & -2 \end{vmatrix}$ .

(α) Να δείξετε ότι  $f(x) = 5 - 5x^2$ .

(β) Να βρείτε το ολοκλήρωμα  $\int \frac{x+1}{\sqrt{5f(3x)}} dx$ .  $\left(-\frac{1}{45}\sqrt{1-9x^2} + \frac{1}{15}\arcsin(3x)\right) + C$

10. (α) Αν  $M_v$  είναι οι μεταθέσεις ν διαφορετικών αντικειμένων, να δείξετε ότι:

$$M_v - M_{v-1} = (v-1)M_{v-1}, \quad v \geq 3.$$

(β) Να δείξετε ότι:  $2 + 2M_2 + 3M_3 + \dots + (v-1)M_{v-1} = M_v$ .

**ΜΕΡΟΣ Β':** Να λύσετε και τις 5 ασκήσεις. Κάθε άσκηση βαθμολογείται με 10 μονάδες

1. Δίνεται η συνάρτηση  $y = \frac{4x}{x^2 + 4}$ .

(α) Να βρείτε το πεδίο ορισμού, το σημείο τομής με τους άξονες των συντεταγμένων, τα διαστήματα μονοτονίας, τα τοπικά ακρότατα, την ασύμπτωτη και να κάνετε τη γραφική της παράσταση.  $(x \in \mathbb{R}, (0,0), (-2, -1) \text{ min}, (2, 1) \text{ max})$

(β) Να δείξετε ότι η ευθεία (ε) που ενώνει τα ακρότατα της καμπύλης περνά από την αρχή των αξόνων.

(γ) Να βρείτε το εμβαδόν του χωρίου που περικλείεται από την καμπύλη και την ευθεία (ε).  $(4\ln 2 - 2)$

2. Δίνεται η ισοσκελής υπερβολή  $x^2 - y^2 = 1$  και το σημείο της  $M$  (τεμθ, εφθ),  $0 \leq \theta < 2\pi$ ,  $\theta \neq \frac{\pi}{2}, \frac{3\pi}{2}$ . Το σημείο  $K$  είναι η προβολή του σημείου  $M$  πάνω στον άξονα των  $y$ . Προεκτείνουμε το ευθύγραμμο τμήμα  $KM$  προς το μέρος του  $M$  και στην προέκταση παίρνουμε σημείο  $L$  τέτοιο, ώστε  $(ML) = (KM)$ .

Αν  $A$  και  $A'$  είναι οι κορυφές της υπερβολής ( $A$  η κορυφή στο θετικό ημιάξονα των  $x$ ) και  $S$  το σημείο τομής των ευθειών  $AL$  και  $A'K$ , να δείξετε ότι η εξίσωση του σχήματος στο οποίο ανήκει ο γεωμετρικός τόπος του  $S$  είναι  $y^2 = -2x - 1$ .

3. Ευθεία (ε) περνά από το σταθερό σημείο  $A(a,a)$ ,  $a>0$  και τέμνει τους θετικούς ημιάξονες Οχ και Ογ στα σημεία  $\Gamma$  και  $\Delta$  αντίστοιχα (Ο η αρχή των αξόνων). Να βρείτε την ελάχιστη δύναμη τιμή του αθροίσματος  $S=(O\Gamma)+(O\Delta)$ .  $(4a)$
4. (a) Ο δειγματικός χώρος ενός πειράματος είναι  $\Omega = \{ \alpha, \beta, \gamma, \delta \}$   
και  $P(\alpha)=\frac{1}{10}$ ,  $P(\beta)=\frac{1}{5}$ ,  $P(\gamma)=\frac{2}{5}$ . Να υπολογίσετε την πιθανότητα  $P(\delta)$ .  $(\frac{3}{10})$   
(β) Δίνεται ο δειγματικός χώρος  $\Omega = \{ 0, 1, 2, \dots, 13 \}$  ενός πειράματος και  $P(k) = \frac{k(k+1)}{1000}$ ,  $k = 1, 2, \dots, 13$ . Να υπολογίσετε την πιθανότητα  $P(0)$ .  $(\frac{1}{100})$
5. Αν η συνάρτηση  $f$  είναι συνεχής στο  $R$ , χρησιμοποιώντας το μετασχηματισμό  $u = \pi - x$ , να δείξετε ότι:
- $$\int_0^\pi x f(\eta \mu x) dx = \frac{\pi}{2} \int_0^\pi f(\eta \mu x) dx.$$
- Στη συνέχεια να υπολογίσετε το ολοκλήρωμα  $\int_0^\pi \frac{x \eta \mu^3 x}{1 + \sin^2 x} dx$ .  $\left(= \frac{\eta^2}{2} - \pi\right)$

-----ΤΕΛΟΣ-----